

Opiskelun ja oppimisen tuki Espoon lukioissa



Juuli Puhto, Virpi Torkki, Kaisa Hotari

Lukion opiskelijalla on oikeus saada tukea riippumatta siitä, mistä opiskelun ja oppimisen vaikeudet johtuvat.

Lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaan tukitoimet toteutetaan opetushenkilöstön yhteistyönä, joten tukea antavat opettajat, ohjaajat, muu henkilöstö, kuten opiskelijahuollon toimijat.

Ohjaus ja tuki voi liittyä opiskelijan oppimiseen, hyvinvointiin ja elämänhallintaan liittyviin asioihin, urasuunnitteluun sekä opintojen tukemiseen.



Kaikki aineenopettajat tarjoavat tarpeen mukaan oppimisen tukea ja erityisopetus on puolestaan erityisopettajan antamaa opetusta. Oppimisen tuen lähtökohtana on opiskelijan vahvuuksien tukeminen.

Oppimisen tuki on laaja kokonaisuus ja se merkitsee yhteisöllisiä ja opiskeluympäristöön liittyviä ratkaisuja sekä opiskelijan yksilöllisiin tarpeisiin vastaamista.

Oppimisen tukea voivat olla opetuksen eriyttäminen, tukiopetus ja muut pedagogiset ratkaisut.

Erityisopetus tukee aineenopetusta.

Erityisopetus on esimerkiksi opiskelutaitojen opettamista sekä opiskelijan ohjaamista käyttämään omia vahvuuksiaan oppimisessa.

Toimintamalli tilanteisiin, joissa opiskelijan opinnot eivät etene riittävästi

Jos opinnot eivät etene, kriteereinä:

- » on kerryttävä 10–12 opintopistettä/periodi, jotta opiskelija voi valmistua kolmessa vuodessa
- » on kerryttävä 8–10 opintopistettä/periodi, jotta opiskelija voi valmistua neljässä vuodessa
- » poissaolot yms. merkinnät Wilmassa ja keskeytyneet opintosuoritukset, mikäli vaarantavat opintosuunnitelmaan kirjatun valmistumissuunnitelman toteutumisen.

1. porras

- Ryhmänohjaaja keskustelee tilanteesta opiskelijan, huoltajan, opinto-ohjaajan, aineenopettajien ja rehtorin kanssa
- Tukitoimien riittävyyden tarkastelu periodin päätyttyä/arviointien tultua.

2. porras

- Huoltajatapaaminen / moniammatillinen tapaaminen
- Tukitoimien riittävyyttä tarkastellaan periodin päätyttyä/arviointien tultua
- Seurantatapaaminen.

3. porras

- Jos tukitoimet ja muu apu eivät ole ratkaisseet tilannetta, arvioidaan perusteita oppivelvollisuuden määräaikaiselle keskeyttämiselle

Tai

- Jos oppivelvollista ei tavoiteta tai suorituksia ei kerry tukitoimista huolimatta, koulutuksen järjestäjä katsoo hänet eronneeksi.



Kaikille Espoon lukioissa aloittaville opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus lukiseulaan ja tarvittaessa teetetään lukitesti.

Opiskelijalle laaditaan opiskelun tuen suunnitelma Wilmaan, mikäli hän tarvitsee tukea opintojen aikana. Tuki mietitään jokaiselle yksilöllisesti.

Tieto tuen tarpeesta välittyy aineenopettajille tukisuunnitelman kautta. Tällöin he osaavat ottaa huomioon tuen tarpeet ja muodot opetuksessa.

Ylioppilastutkintolautakunnan määräykset koesuoriutumista heikentävän syyn huomioon ottamisesta ohjaavat tuen tarpeen arviointia ja tuen toteuttamista jo lukioaikana. Espoon lukioissa järjestettävää opintojen tukea on pyritty yhtenäistämään samankaltaiseksi.

Opiskelun tuen suunnitelman lomake on yhtenäinen kaikissa Espoon lukioissa.

Resurssit vaikuttavat tuen tarjoamiseen ja laatuun.

Hankkeita tuen toteuttamiseksi Laadukas lukiokoulutus – silta nuorten tulevaisuuteen –hankkeessa (OPH) kehiteltyjä käytänteitä ja kokeiluja.

Laatukäsikirja
Lukiopaja

[https://www.espoo.fi/fi/lukiokoulutuksen-
laatu-
kirja](https://www.espoo.fi/fi/lukiokoulutuksen-laatu-
kirja)

Kokeilut ja hyvät käytänteet:

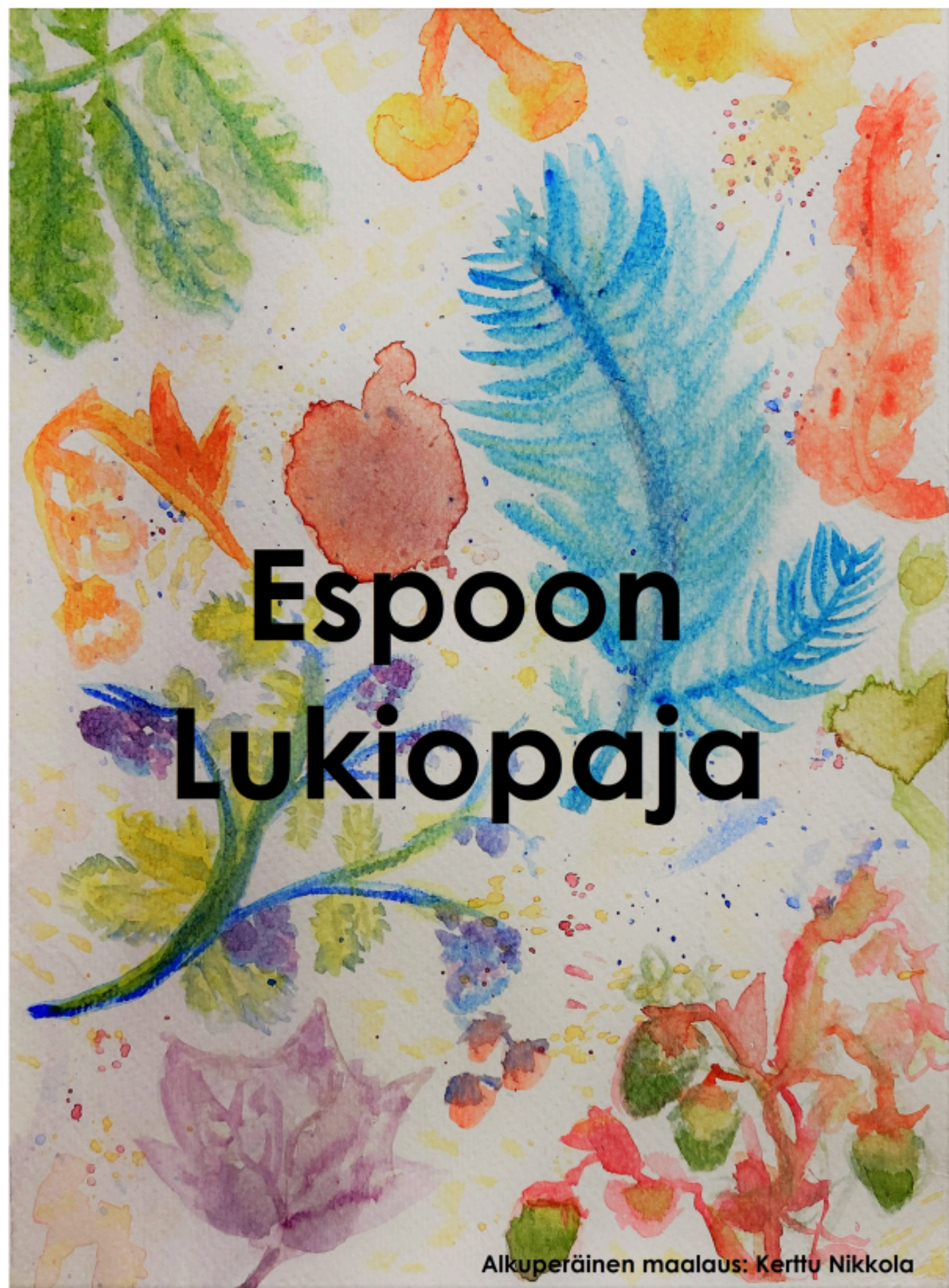
- [Erityisopettajan tukitoimet \(Etelä-Tapiolan lukio ja Haukilahden lukio\)](#)
- [Laskupajat \(useita lukioita\)](#)
- [Linkki Lukiopajan esittelyvideoon](#) 
- [Matikkaseula \(Etelä-Tapiolan lukio ja Tapiolan lukio\)](#)
- [Ohjattu kokeeseen valmistautuminen \(Haukilahden lukio\)](#)
- [Oppimistaitojen polku – opiskelutaitojen harjoittelun tukeminen opetuksessa \(Viherlaakson lukio\)](#)
- [RSMP-motivaatotyökalun käyttö lukiossa \(Espoon yhteislyseo\)](#)
- [Tukipajat \(Espoon yhteislyseo\)](#)
- [Yhteisopettajuus: aineenopettaja ja erityisopettaja \(Viherlaakson lukio\)](#)
- [Yhteisopettajuus: aineenopettaja \(RUB\) ja erityisopettaja \(Tapiolan lukio\)](#)
- [Äidinkielen opiskelutapojen esittely vanhempainillassa \(Haukilahden lukio\)](#)

Pajan idea nousi tarpeesta

–oppivelvollisuusikä

–syrjäytymisen ehkäisy

mm. toiminnanohjauksen haasteet,
elämänhallinnan vaikeudet, poissaolot,
opintojen etenemättömyys



Henkilökunta

- yhteisöohjaaja
- erityisopettaja, ratkaisukeskeinen nepsy-valmentaja, koiralähtöinen koulutusneuvoja
- kasvatus-ja kuntoutuskoirat



Työtilat

Rauhalliset ja monimuotoiset tilat, joita muokataan nuoren yksilöllisten tarpeiden mukaan.



Lukiopajan kohderyhmä

- Espoon päivälukioissa opiskelevat nuoret, joilla opinnot eivät etene toivotusti ja opiskelijalla kertyy poissaoloja
- Taustalla esimerkiksi nepsy-oireita ja mielenterveyden haasteita
- Opiskelija tarvitsee intensiivisempää tukea kuin omalla lukiolla on tarjota

Toimintamalli tilanteisiin, joissa opiskelijan opinnot eivät etene riittävästi

Jos opinnot eivät etene, kriteereinä:

- » on kerryttävä 10–12 opintopistettä/periodi, jotta opiskelija voi valmistua kolmessa vuodessa
- » on kerryttävä 8–10 opintopistettä/periodi, jotta opiskelija voi valmistua neljässä vuodessa
- » poissaolot yms. merkinnät Wilmassa ja keskeytyneet opintosuoritukset, mikäli vaarantavat opintosuunnitelmaan kirjatun valmistumissuunnitelman toteutumisen.

1. porras

- Ryhmänohjaaja keskustelee tilanteesta opiskelijan, huoltajan, opinto-ohjaajan, aineenopettajien ja rehtorin kanssa
- Tukitoimien riittävyyden tarkastelu periodin päätyttyä/arviointien tultua.

2. porras

- Huoltajatapaaminen / moniammatillinen tapaaminen
- Tukitoimien riittävyyttä tarkastellaan periodin päätyttyä/arviointien tultua
- Seurantatapaaminen.

3. porras

- Jos tukitoimet ja muu apu eivät ole ratkaisseet tilannetta, arvioidaan perusteita oppivelvollisuuden määräaikaikaiselle keskeyttämiselle

Tai

- Jos oppivelvollista ei tavoiteta tai suorituksia ei kerry tukitoimista huolimatta, koulutuksen järjestäjä katsoo hänet eronneeksi.



Lukiopajaan ohjautuminen

- Lukiopajalle ohjaudutaan, kun oman lukion tukitoimet eivät riitä ja opiskelijan tukea on kartoitettu moniammatillisesti
- Ryhmänohjaaja/opo/erityisopettaja ottaa yhteyttä Lukiopajan henkilökuntaan.
- Sovitaan tutustuminen Lukiopajalle
 - mukana opiskelija, Lukiopajan yhteisöohjaaja ja erityisopettaja sekä tarvittaessa muita henkilöitä (esim. huoltaja, opo, eo, kuraattori, psykologi)

Toiminnan tavoitteena on

vahvistaa opiskelutaitoja, edistää opintoja ja ehkäistä niiden keskeytymistä.

parantaa toimintakykyä, itsetuntemusta ja sosiaalisia taitoja.

edistää arjenhallintaa.

ylläpitää toiveikkuutta.

Yhteistyö lukion kanssa

- Opiskelija, opo ja Lukiopajan henkilökunta suunnittelee Lukiopajalla opiskeltavat opinnot yhdessä
- Opiskelija ja Lukiopajan erityisopettaja ovat yhteydessä aineenopettajiin.
- Aineenopettaja määrittelee ja arvioi opintojaksoon kuuluvat tehtävät ja kokeet.
- Kokeet suoritetaan joko omalla koululla tai Lukiopajalla.

Opiskelu Lukiopajalla

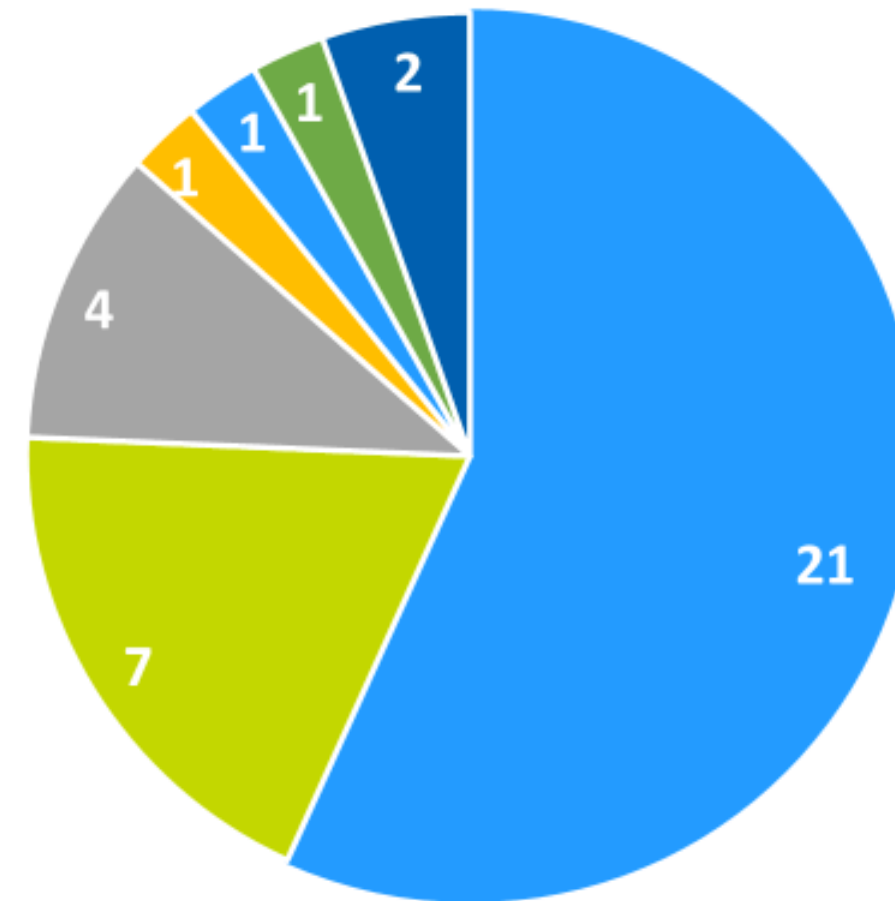
- Opiskelija voi opiskella Lukiopajalla 1-3 periodia
- Lukiopajalla voi opiskellaan koko- tai osa-aikaisesti
- Opintoja suunnitellaan yksilöllisesti elämäntilanteen mukaan
- Opintoja omalta lukiolta ja aikuislukioista
- 1-4 opintojaksoa/periodi
- Lukiopaja-opintojaksosta saa 1-2op valinnaisiin opintoihin



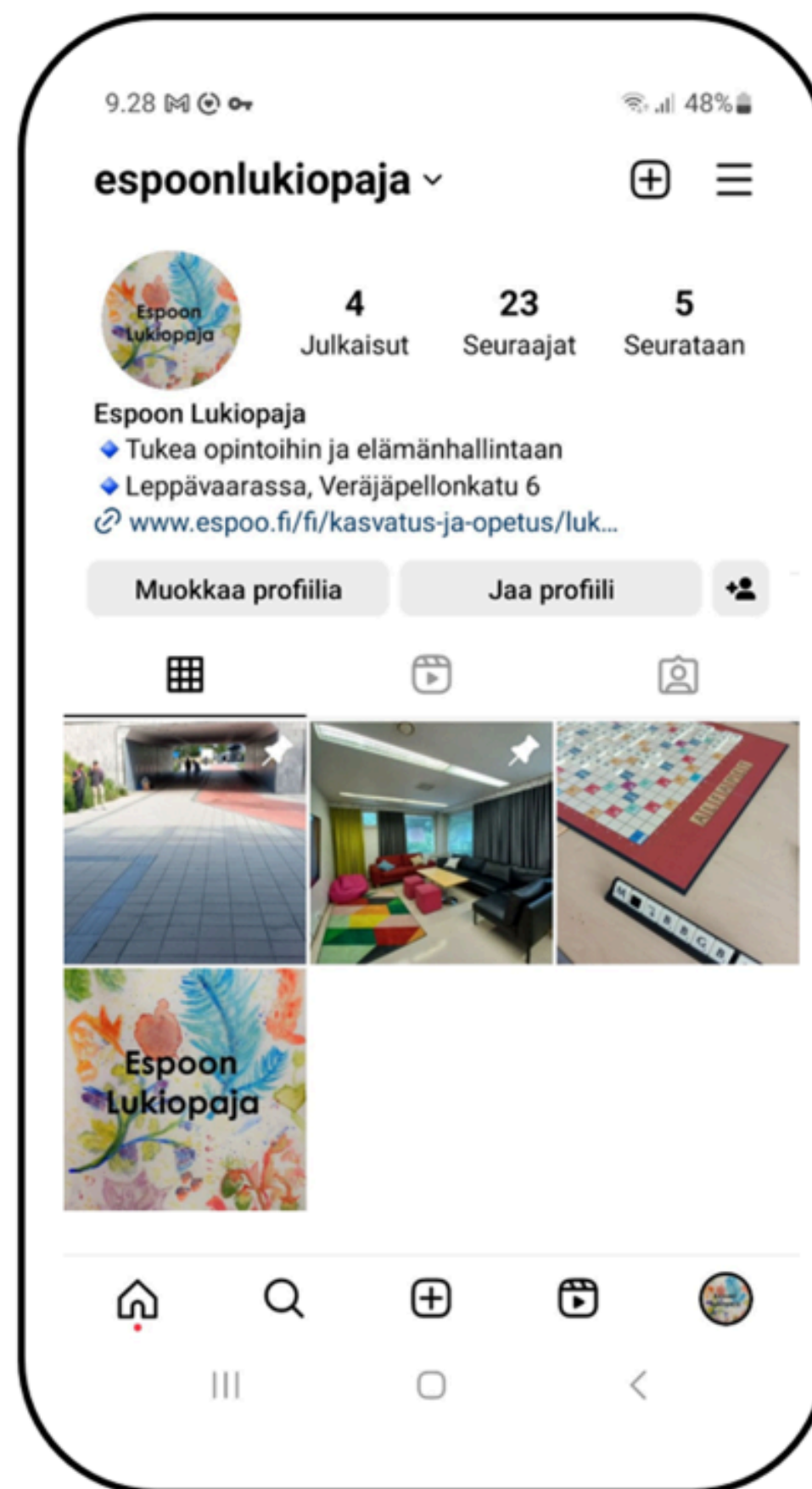
Lukiopajan tilastoja (huhtikuu 2023-elokuu 2024)

- Lukiopajalla on opiskellut 53 opiskelijaa
- Opintopisteitä nämä lukiopajalaiset ovat suorittaneet yhteensä 373
- Lukiopajan jälkeen opiskelija

- jatkoi opiskelua omalla lukiolla
- siirtyi aikuislukioon
- valmistui ylioppilaaksi
- muutti toiselle paikkakunnalle
- vaihtoi koulua
- keskeytti lukion
- katsottiin eronneeksi



Lukiopajaan ja sen toimintaan voi tutustua Instagramissa nimellä **espoonlukiopaja**



Kiitos yhteistyöstä!

juuli.puhto@opetus.espoo.fi

kaisa.hotari@opetus.espoo.fi

virpi.torkki@espoo.fi